

Vandi fyri einum nýggjum Tjernobyl — í Dounreay

— Tað verður sagt, at eingin vandi er á ferð. Endurvinn-
ing av brúktum brennievni frá kjarnorkuverkum og
goymslur undir havbotninum til kjarnorkuburturkast
lúka oll trygdarkrøv — verður sagt. Men var tað ikki eis-
ini hetta, sum varð sagt, tá Titanic kortini sakk, og tá
Tjernobyl kortini brendi saman, spyr Rose Young, sum í
mong ár hevur halgað lív sítt móti ætlanunum við Doun-
reay.

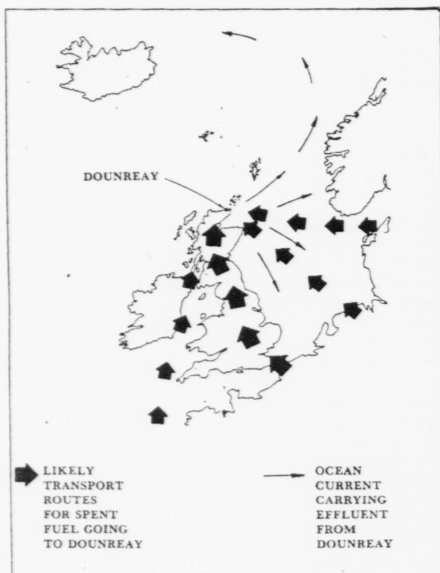
Bretska stjórnin hevur hesi seinastu 25 árin brúkt meira enn 4 mia. pund til royndir á kjarnorkuverkinum í Dounreay í Skotlandi. Herfyri við-
gekk stjórnin, at royndirnar við einum sokallaðum skjótum reaktori vóru miseyndaðar og at stuðul-
in til framhaldandi royndir á Dounreay-verkinum tí fór at verða steðgaður.

Hetta var orsök til, at leiðslan á verkinum og bretska kjarnorkumynd-
ugleikarnir fóru undir at kanna, um verkið ikki kundi nýtast til vinnulig endamál.

Dounreayverkið er eitt av teimum fáu í heiminum, sum er fært fyri at endurvinna tað brúka brennievnið frá kjarnorkureaktorum. Síðani USA setti forboð fyri at inn-
flyta hetta brúka brennievnið til endurvinn-
ing av ótta fyri dalkingavand-
anum, er Dounreay av álvara komið í fokus. Ein ætlan er gjord fyri at flyta brúkt kjarnorkubrennievni frá umleið 50 royndarreaktorum kring heimin til Norðurskotlands at endurvinna á verkinum í Dounreay.

Um somu tíð sum henda ætlan er líkin út, hevur bretska myndugleikin, sum skal taka sær av at beina fyri tí nógva og við tíðini gamla burturkastinum frá bretska kjarnorkuverkunum, mælt til at gera tunnlar undir havbotnin nærhendis Dounreay og har beina fyri øllum tí burturkastinum, sum bretska verkinin higartil ikki eru sloppin av við. Av tí at eingin loysn hevur verið á hesum spurninginum í mong ár, er talan um rættiliga stóran nógdir, sum skulu flytast til Skotlands.

Rose Young sigur við Sosialin, at verður ikki okkurt munagott gjørt nú fyri at ávara umheimin móti hesum vandamiklu ætlanum, verða bæði

Norðsjógvurin, Norðuratlantshavið og alt Bretland vandaði. Tað skulu nevnliga flytast stórar nógdir av hesum vandamikla og sera radioaktiva brennievnum úr fleiri londum til Skotlands. Hetta verður flutt við skipum og akførum og

Rose Young visir á, at tað neyvan slepst undan óhappum, tá hesin nógvi flutningurin kemur í gongd.

Og hvørjar avleiðingar kunnu vera eftir slík óhapp, ynskir hon als ikki at tosa um her. Tað kunnu fólk, sum hava fyllt við

vanlukkuni á Tjernobyl sjálvi ímynda sær, sigur hon.

Hon visir á, at tað er greitt, at Dounreay neyvan er valt út tilvildarlaga til at hýsa øllum kjarnorkuburturkastinum. Helst eru tað ikki jarðfrøðisligar orsøkir aleina til, at bretska myndugleikarnir hava viðmælt Dounreay sum køst fyri kjarnorkuburturkasti úr stórum parti av heiminum.

Hetta man eisini hava við tað at gera, íbúgvarnir í hesum økinum leingi hava verið knýttir at verkinum í Dounreay, og tí hava myndugleikarnir hildið, at fólkid fór einki at hava imóti at taka imóti hesum burturkasti, nú hetta galt teirra arbeiðs-
pláss.

— Men her hava myndugleikarnir so dyggiliga mistikið egi, sigur hon og visir á, at ein stórur meiriluti av fólkinum í økinum er imóti umrøddu ætlanunum.

Í løtuni er leiðslan á Dounreayverkinum við at samræðast um sáttmálar við teir mongu royndarreaktorarnar kring heimin, og avtala er longu gjord við fleiri slikar. — Hetta verður sum at spæla við í eini russiskari roulett. Fólkid í Skotlandi og á flutningsleiðunum fer ongantið at kenna seg trygt, nú tons eftir tons av brúktum kjarnorkubrennievni skal flytast til Dounreay.

Rose Young visir til dalkingina av Írka havinum, sum longu er ein veruleiki. Í mong ár hava bretska myndugleikar vitandi um vandan latið radioaktivt vatn frá kjarnorkuverkinum í Sellafield leka út í Írka havið í staðin fyri at goyma tað á annan hátt. Tá tíðindi um dalkingina komu fram herfyri og Greenpeacefelagsskapurin hevði kunn-
að ávist dalkingina, varð

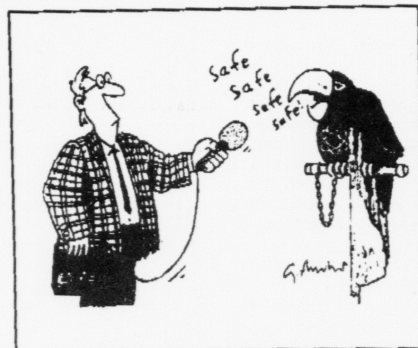

avgjort við altjóða lóg at steðga útsleppingini frá Sellafield.

Tað eru nøkur ár síðan kjarnorkuidnaðurin bað felagið NIREX um at finna hóskaði pláss at goyma kjarnorkuburturkastið í. Tað kom eftir, at

sleppur framat teimum aftur. Sagt verður, at hetta er tryggast máttin at sleppa av við burturkastið.

Men umhvørvisfólk og visindamenn eru ikki nøgd. Tey halda, at eingin trygd er fyri, at tað ikki

Sellafield og Dounreay vóru best egnað.

Nærhendis Dounreay er ætlanin at bora tunnlar undir havbotnin og har goyma burturkastið í stál-tunnum. Betong verður síðan stoypt rundan um tær, soleiðis at eingin

fyrir ella seinni fer at leka út í undirgrundina og at enda út í sjógvin.

Rose Young sigur, at hóast hesin goymingarháttur kann tykjast tryggur í næstu framtíð,

Framhald á síðu 14

**100% SAFE ROCK
MAY ONLY BE
FOUND IN THE
BRAINS OF THE
NIREX MEN**

